

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 253/22
15.6.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ..., чији је пуномоћник Горан Брдар, адвокат из Крагујевца, Др Зорана Ђинђића 33, против туженог “Adria media group” д.о.о. Београд, са седиштем у Београду, Влајковићева бр.8, чији је пуномоћник Бранислав Глогоњац, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића 12, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 397/18 од 11.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.6.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 397/18 од 11.03.2022. године у ставовима првом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му исплати на име накнаде нематеријалне штете у виду претрпљеног душевног бола због повреде части и угледа износ од 150.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.03.2022. године, до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени душевни бол због повреде части и угледа преко досуђеног износа од 150.000,00 динара, до траженог износа од 600.000,00 динара, исплати још износ од 450.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 138.100,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до коначне исплате.

Против ставова првог и трећег изреке побијане пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, из свих законских разлога предвиђених одредбом чланом 373. став 1. ЗПП. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Тужилац је одговорио на жалбу туженог.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. ЗПП ("Службени гласник РС", број 72/11,49/13- одлука Уставног суда, 74/13-одлука Уставног суда, 55/14,87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима у жалби туженог није учињена ни битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да су у пресуди наведени разлози о свим битним чињеницама на јасан и непротивречан начин, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, на насловној страни штампаног издања новина "Курир", чији је издавач тужени, број ..., дана ... године објављена је фотографија тужиоца испод које је исписан текст "Ово је ... који је пустио нападаче на ...", са стрелицом која показује на фотографију, као и на фотографију ... изнад које је написан коментар "Ко штити батинаше". На четрнаестој страни новина објављен је текст са насловом "Ово је ... који је пустио нападаче на ...", наднасловом "Спрега – криминалци су у ... ко бели медведи", са поднасловом "Сумњиво, иако је тужилац тражио одређивање привтвора за хулигане који су претукли ..., ... је одлучио да буду пуштени" и наднасловом "Спрега – криминалци у ... ко бели медведи". У оквиру текста објављена је увеличана фотографија тужиоца испод које је написан коментар "Чудна одлука". У тексту се наводи да четворица осумњичених хулигана који су недавно напала ... и брутално претукла његовог брата у ноћном клубу у ... упркос томе што им је на терет стављено наношење тешких повреда, након саслушања у тужилаштву пуштени су да се бране са слободе и то захваљујући ... Како сазнајемо, тужилац у овом предмету је након саслушања тражио да се осумњиченима ..., ..., ... и ... одреди притвор, али је ... то одбио. Упркос томе што су се двојица осумњичених бранила ћутањем и што је тужилац тражио притвор, ... који је и ..., одлучио да буду пуштени из притвора. Овај најновији случај насиља у ... у ком је ... заиста добио тешке батине, показује како ... функционише и доказује да бројни криминалци уживају заштиту. Туча навијача на градским улицама, покушај убиства, паљење угоститељских објеката, неколико случајева бруталних пребијања грађана у низу, последица су "учинка" више криминалних група које уназад неколико година владају градом, а које су повезане са изнудом, трговином наркотицима, прањем новца, навијачким групама у Београду. Када је реч о насилницима који су претукли ..., интересантно је да је њихов ..., чије се име помиње у великом броју случајева експресног пуштања криминалца на слободу, посебно када је у питању насилничко понашање и озбиљнији прекршај. Иначе, ... је био тужилац у ..., али није реизабран 2009. године. Интересантно је да, док је био ... имао је много предмета у којима је ..., па се стога добро познају. Иначе супруга ... јесте ..., која је з... У оквиру текста објављен је коментар "... и... који заступа насилнике, раније су сарађивали док је ... био тужилац".

Поступајући по предлогу ОЈТ у Крагујевцу Кт.837/18 од 24.05.2018. године за

одређивање притвора у трајању од 30 дана према осумњиченима ... и ... за којима је расписана полицијска потрага због основане сумње да су извршили кривична дела тешка телесна повреда из чл. 121. став 1. КЗ и насилничко понашање из чл. 344. став 2. у вези става 1. КЗ против којих се води предистражни поступак, као и против ... и ... због кривичног дела насилничко понашање, судија за претходни поступак... је решењем Основног суда у Крагујевцу Кппд 21/18 од 24.05.2018. године одбио предлог ОЈТ за одређивање притвора према осумњиченима ... и ... и наложено да се исти одмах имају пустити на слободу, са образложењем да су овлашћена лица ПУ Крагујевац привели судији за претходни поступак наведена окривљена лица које је судија саслушао, који су се противили одређивању притвора изјавивши да не познају ни оштећене ни поменуте сведоке, те да је њихов бранилац адв. ...предложио одбијање предлога ОЈТ, да је од извршења кривичног дела протекло пет дана у ком времену су окривљени да су хтели могли да утичу на наведена лица, што нису учинили. Како нису испуњени законски услови за одређивање притвора, донета је одлука као у изреци решења, а првостепено наведено решење потврђено је решењем истог суда Кв.394/18 од 31.05.2018. године. Из исказа тужиоца коме је првостепени суд поверовао, утврђено је да није одредио притвор за два лица од укупно четири лица, да се предлог тужилаштва односио на два лица, јер је сматрао да нису испуњени законски услови из члана 211. ЗКП за одређивање притвора према тим лицима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су увредљивом и сензационалистичком насловном страном и садржином текста са насловом, поднасловом и наднасловом илустрованог фотографијом тужиоца где се на непримерени и супротно начелима независности, непристрасности и очувања угледа ..., односно тужиоца ... коментарише судска одлука означавајући тужиоца као особу сумњивог морала која се бави преварним радњама, махинацијама и злоупотребама, односно криминалним радњама, које информације су неистините и пре објављивања нису проверене у складу са одредбом члана 9. Закона о јавном информисању и медијима – ЗЈИМ, нарушен је његов професионални и лични интегритет, те је дискредитован као личност, због чега су тужиоцу повређени част и углед због којих му припада правична накнада у висини од 150.000,00 динара.

Овакво чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, на основу изведених доказа које је првостепени суд, супротно наводима у жалби туженог, правилно оценио у складу са одредбом члана 8. ЗПП. Изјављеном жалбом, у којој нису изнете нове чињенице нити предложени нови докази под условима из члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

На поуздано и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право садржано у одредбама чл. 5, 9, 79, 80, 101, 112, 114 и 117. тачка 1. Закона о јавном информисању и медијима – ЗЈИМ (“Службени гласник РС”, бр. 83/14, 58/15, 12/16 - аутентично тумачење) када је ставом првим изреке побијане пресуде делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 150.000,00 динара за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, чија јачина и трајање оправдавају досуђивање правичне новчане накнаде, а чија висина је правилно одмерена на основу члана 200. Закона о облигационим односима – ЗОО у вези са чланом 232. ЗПП, са

законском затезном каматом почев од 16.11.2020. године као дана пресуђења до исплате, јер је на тај дан у складу са критеријумима и вредности новца утврђена висина накнаде.

Другостепени суд прихвата правилне разлоге којима је првостепени суд образложио своју одлуку у вези са одговорношћу и обавезом туженог издавача штампаног издања новина "Курир" да тужиоцу накнади претрпљену штету, сагласно одредби члана 112. ЗЈИМ.

По оцени Апелационог суда у Београду, правилно је првостепени суд утврдио да је објављени текст наведене садржине изазвао душевни бол услед повреде достојанства личности тужиоца, односно његове части и угледа. Правилан је закључак суда да у конкретном случају објављени текст по својој садржини превазилази право на слободу изражавања, када се има у виду да су у тексту садржане непроверене и неистините информације којима се тужиоцу инсинуира да је у вези са лицима из криминалног миљеа, да штити насилне особе и да обављајући ... доноси сумњиве одлуке. Супротно жалбеним наводима да је првостепени суд погрешно закључио да тужени није поступао са дужном новинарском пажњом и стим у вези да није адекватно ценио исказ уредника Немање Пајића, првостепени суд је оценом изведених доказа правилно закључио да постоји одговорност туженог заснована на чињеници да је објавио информације чије објављивање није дозвољено, које за последицу имају повреду части и угледа тужиоца, будући да тужени није поступао са дужном новинарском пажњом. Слобода јавног информисања се не може остварити супротно стандарду новинарске пажње и етике на штету других лица и на начин који је противан одредбама ЗЈИМ. Наиме, садржина дужности новинарске пажње је да новинар сваку информацију намењену објављивању пре објављивања испита у погледу њене истинитости и допуштености и то са пажњом примереном околностима и прописивање ове дужности служи с једне стране заштити јавности од неистинитих информација и са друге стране да заштити личности на које се информације односе и чија би права и интереси могли бити повређени објављивањем оваквих недопуштених информација. У складу са новинарском етиком аутор текста је био дужан да поступа савесно и да настоји да пре објављивања према правилима новинарске етике обезбеди истините и поуздане изворе информација, јер не постоји интерес јавности да сазна неистините информације када је било могуће пре објављивања информација установити да ли су информације чије се објављивање намерава истините. Имајући у виду да аутор текста, односно одговорни уредник код туженог нису контактирали тужиоца или лице задужено за информисање јавности (портпарола суда) пре објављивања спорних информација, тужени су пропустили да са пажњом примереном околностима провере информације пре њиховог објављивања, што су били дужни сагласно одредби члана 9. ЗЈИМ.

Неосновано се наводима жалбе указује да је, супротно закључку првостепеног суда, тужени објавио истините информације - да је ОЈТ у Крагујевцу тражило одређивање притвора за осумњичене и да је ... то одбио, у ситуацији када је тужени те информације објавио на сензационалистички и увредљив начин с намером да се тужени као ... прикаже у јавности да је извршилац дела које је кажњиво, а у сваком случају морално неприхватљиво. Првостепени суд је оценом изведених доказа правилно закључио да против тужиоца није покренута истрага или други (дисциплински)

поступак од стране надлежних органа, а изношењем недопуштених информација код просечног читаоца створена је погрешна слика о тужиоцу као личности и носиоцу јавне функције.

У погледу оцене првостепеног суда да је тужиоцу проузрокована нематеријална штета, правилно првостепени суд налази да је тужилац несумњиво погођен објављивањем спорног текста наведене садржине, наслова, надаслова и подаслова. Следом наведеног, нису основани жалбени наводи тужених да објављени текст није подобан да проузрокује тужиоцу душевне болове, да се информације не односе на његово понашање у приватном, већ професионалном животу и да као дугогодишњи ..., односно ... мора поседовати виши праг толеранције на критику. Слобода изражавања није апсолутна и може бити ограничена ради поштовања и заштите права и угледа других лица, како то прописују одредбе члана 19. став 3а Међународног пакта о грађанским и политичким правима – Међународни пакт (“Службени лист СФРЈ” - Међународни уговори, бр.7/71), 10. став 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (“Службени лист СЦГ” - Међународни уговор бр.9/03, 5/05) и 18. до 20. Устава Републике Србије. У конкретном случају, чињеница да тужилац има статус јавне личности не значи да се јавности могу презентовати подаци на тај начин да се тужилац у јавности приказује као особа сумњивог морала којој се импутира да се бави злоупотребама, односно криминалним радњама, чиме се нарушава његов професионални и лични интегритет. У овом случају није циљ да се ограничи слобода медија, изражавања, преношење и објављивање информација, нити право на обавештеност, већ да се успостави равнотежа између тих слобода и права, с једне стране и права личности, са друге стране која су заштићена конвенцијама, Уставом и законима. Објављивањем спорног текста се несумњиво нарушава тужиочев професионални углед, нарочито када се имају у виду о ком занимању је реч, али и лични углед и достојанство.

Објављивањем недопуштених навода тужени је несумњиво повредио част и углед тужиоца и овакво објављивање погодује доношењу и учвршћењу мишљења средине и приказивању тужиоца у негативном контексту. Следом изнетог, правилан је закључак првостепеног суда да је тужени оваквим информацијама тужиоцу несумњиво проузроковао штету. Како се тужени није на адекватан начин, супротно наводима у жалби, оградио од непримереног изражавања на штету заштићених личних добара тужиоца, испуњени су услови да тужени тужиоцу накнади нематеријалну штету због душевних болова које је тужилац, имајући у виду садржину објављених информација, трпео због повреде части и угледа.

Правилан је закључак првостепеног суда да тужилац има право на накнаду нематеријалне штете у смислу одредбе члана 200. ЗОО у износу од 150.000,00 динара за повреду части и угледа. По оцени Апелационог суда у Београду, усвајање тужбеног захтева у нижем износу од досуђеног ставом првим изреке ожалбене пресуде не би било у складу са природом и друштвеном сврхом правичне новчане накнаде и нижом накнадом од досуђене не би био постигнут циљ правичне новчане накнаде установљене чланом 200. став 2. ЗОО. Првостепени суд је приликом одмеравања накнаде правилно ценио интензитет повреде права и последице објављених информација на тужиочев лични и пословни живот, па апелациони суд налази да је

правилно првостепени суд одмерио правичну новчану накнаду за душевне болове које је тужилац претрпео због повреде права личности.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, Апелациони суд у Београду је ценио и остале наводе које је тужени истицао у жалби, али како не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари, није их посебно образлагао сагласно члану 396. став 1. ЗПП.

На основу изложеног, Апелациони суд у Београду је одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, применом члана 390. ЗПП.

Потврђена је, применом члана 401. тачка 2. ЗПП, и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП и обрачуната правилном применом Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, према успеху тужиоца у спору. У конкретном случају реч о спору у коме се одлучује о накнади нематеријалне штете у коме се сматра да је тужилац успео у спору уколико је његов захтев и делимично усвојен, и у таквом случају долази до одступања у примени члана 153. став 2. ЗПП. Ово стога што тужилац у споровима за накнаду нематеријалне штете не може да зна у ком износу ће та накнада бити досуђена, јер је суд одмерава у моменту пресуђења имајући у виду све околности случаја и доводећи их у везу са критеријумима прописаним чланом 200. ЗОО, по слободној оцени сагласно члану 232. ЗПП. Из наведеног произлази да странци, која макар и делимично успе у оваквој врсти поступка, припада у целости и износ накнаде трошкова која се одмерава према висини тужбеног захтева са којим је странка успела у парници, а што је првостепени суд, супротно наводима у жалби туженог, правилно ценио када је обрачунао накнаду трошкова.

Имајући у виду да тужени није успео у поступку по жалби, то му не припада право на накнаду трошкова другостепеног поступка, па је применом одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић